

**AZ IGAZSÁGOSSÁG HELYES ESZMÉJE ÉS MEGVALÓSÍTÁSA
– ÖRÖK FELADAT EZ EGYÉN ÉS KÖZÖSSÉG SZÁMÁRA EGYARÁNT
- AZ IDŐK VÉGEZETÉIG**

(Köszöntő beszéd a PPKE Teremtésvédelmi Kutatóintézet konferenciáján, 2025. május 26.)

Az ember teremtette polikrízis, a tudatos és módszeres manipuláció, valamint a fogyasztás bálványának korában van-e még halló fül, látó szem és okos szív, ami, aki keresni kezdi a kiutat ebből a globális zsákutcából, ennek - a kulturális evolúció terminológiájával élve - megszaladási jelenségnek rombolásából?

Mi is okozza ezt a nagy és polikauzális válságot? Az, hogy az ember elhagyta a Teremtő szándékolt igazságosság rendjét, megtagadta az igaz életet; a hatalmak magukat tették meg az igazságosság mértékének, s ugyancsak erre akarják rábírní alarendeltjeiket.

Itt az ideje az ébredésnek, a valódi igazság(osság) keresésének, megtalálásának és humánus érvényesítésének. Ez, s nem a technológiai újítások, hanem ez a legfőbb feladatunk nemcsak a túlélésünk, de valódi élhetésünk, valódi gazdagabb (krisztusi) életünk érdekében is.

De mit tehet egy kis ország, Magyarország (és persze minden nemzet) a globális igazságosságért? Először is meg kell találnia, találniuk a népeknek az igazságosság helyes fogalmát, majd azt kell oktatni az iskolákban és terjeszteni a médiumokban, illetve a mindenkori kormányoknak, az államhatalmaknak is ezt az igaz eszmét kell többnyire okos reformok révén érvényesíteniük. Másodszor a helytelen igazságosságfogalmakat, vagyis az igazságtalanságokat nevükön kell nevezni, indokolva tévességüket, kártékonyságukat. Ezeknek a romboló törekvéseknek szigorú szankciókkal kell elejét venni.

A helyes igazságosság-eszme alapvetően egyetemes, tehát minden nép számára ugyanaz, megengedve és elfogadva azt, hogy időnkénti aktualizálását a nemzeti tudat és a helyi sajátosságok óhatatlanul alakítják, de ezzel más népek jogait nem csorbítják.

A helyes igazságosság-eszme fő funkciója az, hogy rendezi az alapvető emberi relációkat: így az embertárhoz (vele önmagunkhoz, a családhoz, a hazához, a többi néphez), a kozmoszhoz (a természethez és a környezethez), valamint a Teremtőnkhez való viszonyunkat. Ezek együttes, harmonikus érvényesítése teszi lehetővé a tartósan jó kormányzást, s vele az egyéni és közjót, továbbá a jólétet. Erre a bravúrra csak a bibliai igaz ember képes, legyen akár nagy hivatal nélküli, akár pedig államférfi.

Közelebről mit jelent mindez? Azt, hogy a kozmosz és benne az ember, s a népek nem lehetnek az emberi önkény nyersanyagai, eszközei. A Teremtő alkotta világrendet fel kell fedezni, nem szabad negligálni sem ignorálni, hiszen ezek alapját a természeti és erkölcsi értékek és törvények alkotják. Továbbá az előbbi tiszteletben tartó, s ez utóbbit pedig érvényesítő jogrend aktualizálják.

Helyesen kell tehát élnünk - ahogy az elmúlt hetekben nálunk járt Partha Dasgupta professzor mondta - a természeti, a humán és a termelő tőkénkkel. Fenntartható, helyesebben önfenntartó civilizációkat, kultúrákat a Teremtő szabta történelem végéig csak így építhetünk.

Legyünk hát először is mértékletesek, fékezzük meg zsigeri mohóságunkat! Ehhez a helyes mérték ismerete és számunkra kötelező voltának az elismerése, valamint az érvényesítéséhez szükséges lelki erő, a kellő fegyelem elsajátítása szükséges.

Konkrétabban: csak a valóban szükségeset, mennyiségben és minőségben egyaránt szükségeset termeljük, ne zsákmányoljuk ki se a föld kincseit, se az emberi erőforrásokat, se az egyes népeket!

Minden népnek (s ha több nép alkot egy államot, birodalmat), legyen hazája, ami elsősorban egy földterületet jelent, ahol szabadon, azaz felelősen elő tudja teremteni létszükségleteit, ki tudja fejleszteni a kultúráját. Legyen minden nemzet önfenntartó! Vagyis mérje fel, milyen kincsei vannak, s amit maga elő tud állítani, azt csakis a saját erőivel állítsa elő (ilyen esetben ne kérjen gyámokat!). A helyi és a nemzetközi kereskedelemnek csak arra szabad irányulnia,

amire valóban szükség van, de helyben, a közeli térségben nem található, és nem lehet előállítani. Továbbá csakis a felesleget lehessen exportra bocsátani.

Ehhez a pénzkapitalizmusból ismét vissza kell térnünk a valódi ökonómiához. Legyen vége az uzsoracivilizációnak! Más szavakkal, meg kell fékezni a nemzetközi pénztőke szabad, vagyis felelősséget nem vállaló áramlását. A pénznek spekulatív célokat nem szabad szolgálnia, a spekulánsokat egyszer s mindenkorra ki kell zárni nemcsak a közéletből, de a gazdasági életből is. Az uzsorát ismét szigorúan büntetni kell. Ki kell zárni a kolonizáció, az imperialista terjeszkedés minden nyílt vagy burkolt, ravasz módját. Igazságos bértáblát kell érvényesíteni (Platón: legfeljebb négyszeres lehet a fizetésbeli különbség a polgárok között). Ezzel párhuzamosan meg kell tanítani a polgárokat a takarékos forrás- és pénzhasználatra. Ugyancsak mindenkinek biztosítani kell a kellő tulajdont, az igazságos társadalmi tulajdonszerkezetet, mivel kellő tulajdon nélkül nem lehetséges a létezés, a megélhetést biztosító munka biztonsága. E feltételek között lehetséges a tisztességes munka, a tisztességes munkabér, a kulturálódás, egészséges nemzeti hagyományok, helyi közösségek ápolása. Csakis ilyen körülmények között élnek az emberek a kultúrájukat, egyébként csak fogyasztják az ún. kultúrjavakat.

Hogy ez az utópisztikusnak tűnő, de mégis embernek való jövőt jelentő átalakítás és átalakulás megvalósítható-e, megvalósul-e, vagy továbbra sem válik meghatározóvá, arra vonatkozóan Somogyi Ferenc neves, de méltatlanul háttérbe szorított közgazdász négy utat vázolt fel. Ezek a tolsztoji, a platóni, a kolombuszi és az orwelli utak. Úgy tűnik, hogy a világ hatalmasai képtelenek lévén magukat mérsékelni, ezért az orwelli útra esküsznek, tagadva az igazságosság helyes eszméjét, csak hogy önzésüket, hataloméhségüket kielégíthessék. Így egy minden korábbinál könyörtelenebb társadalmi rendszer, világrend körvonalai jelennek meg a közeli jövő horizontján. Mi, krisztushívők nem tartozunk közéjük.

Ezekkel a gondolatokkal nyitom meg konferenciánkat, s kívánom, hogy a nap végére világosabban láthassuk az igazságosság minden nemzetet kábultságából felrázó és egyesítő eszméjét!